

මධ්‍යස්ථභාවය අනුගමනය කිරීම

අන්ත දෙකක එල්බ සිටින පාර්ශව දෙකක් අතර මධ්‍යස්ථභාවය ඇති කිරීම “වසනියා” යනුවෙන් හැඳින්වෙයි. ඉස්ලාම් සියලු ම ක්‍රියාවල මෙම මධ්‍යස්ථභාවය රැකීම පිළිබඳ වැඩි කැමැත්තක් පෙන්වයි. එය අනුගමනය කරන ලෙස අවධාරණය කරයි.

“(විශ්වාසවන්තයින්) එවැනි (උස් පහත්කමක් නොමැති) මධ්‍යස්ථභාවයෙන් යුත් සමාජයක් ලෙස ඔබ බිහි කළෙමු. එම නිසා ඔබලා (අන්) අයට (ආදර්ශයක් දෙන) සාක්ෂියක් වශයෙන් ඉන්න, (අපේ) දූතයා ඔබට (යහ මග පෙන්වුම් කරන) සාක්ෂියක් ලෙස සිටියි.’ (2:143) යනුවෙන් අල් කුර්ආනයේ සඳහන් වී ඇත.

මෙහි දී මුස්ලිම් සමාජය “උම්මතන් වසතන්” මධ්‍යස්ථභාවයෙන් යුත් සමාජයක් ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. එම නිසා සමාජීය හෝ තනි පුද්ගල සමාජ ජීවිතය වැනි සියලු ම ක්‍රියාවල දී මධ්‍යස්ථභාවය අනුගමනය කරන ලෙස බලාපොරොත්තු වෙයි. ලෞකික ක්‍රියාකාරකම්වල පමණක් අධික ලෙස නිරත වීම හෝ අධ්‍යාත්මික ක්‍රියාකාරකම්වල පමණක් දැඩි ලෙස නිරත වීම වසනියා ක්‍රියාවට පටහැනි වෙයි

එක්තරා අවස්ථාවක නබි (සල්) තුමාට සහ අබ්දුල්ලා ඉබ්‍රහිම් (රළු) තුමා අතර දෙබසක් ඇති විය.

නබි (සල්) තුමා :-

ඔබ දවල් කාලය මුළුල්ලේ සෞමයෙහි යෙදී සිට රාත්‍රිය මුළුල්ලේ ම දේව යාඥාවල නිරත වෙන අසන්නට ලැබුණි.

ඉබ්‍රහිම් අමර් (රළු) :-

ඔව් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි,

නබි (සල්) තුමා :-

එසේ නොකරනු, සෞමයෙහි නිරතවන්න සෞමය නොමැති ව ද ඉන්න (රාත්‍රියේ) සලාතයේ යෙදෙන්න. නිද ගන්න ඔබගේ ශරීරයටත් හාර්යාවටත්, ඔබව හමු වීමට එන අයටත් ඔබ විසින් කළ යුතු යුතුකම් ඇත. (බුහාරි)

මෙය ඇසු ඉබුනු අමර් (රළු) තුමා ඒ දක්වා අධ්‍යාත්මික ක්‍රියාවල අධික ලෙස නිරත වී සිටිය ද ඒවා මදක් ලිහිල් කළේ ය. (මුස්තාෆ් අහමද්)

සභාබාවරු කිහිප දෙනෙක් අල්ලාහ්ගේ දූතයාගේ නිවෙසට ගොස් එතුමාගේ ජීවන රටාව ගැන විමසීමෙන් පසු තමන් ඉටු කරන ඉබාදත් ප්‍රමාණවත් නොවන බව තීරණය කළහ. ඔවුන්ගෙන් කෙනෙක් මම මුළු රාත්‍රිය පුරාවටම (නොනිදා) සලාතය ඉටු කරමි යැයි කීවේ ය. තවත් කෙනෙක් මම අවුරුද්ද පුරාවට ම නොකඩවා සෞම්‍යයේ යෙදෙමි යැයි කීවේ ය. තුන් වැන්නා මම විවාහ නොවෙමි යැයි කීවේ ය. මෙය දැනගත් නබි (සල්) තුමා අල්ලාහ්ගේ නාමයෙන් මම ඔබලාට වඩා අල්ලාහ්ට බිය වෙමි; යටත් වෙමි; එහෙත් මම සෞම්‍යයෙහි යෙදෙමි; සමහර විට නොයෙදෙමි; ස්ත්‍රීන් විවාහ කර සිටිමි. එම නිසා මාගේ සුන්නාව අනුගමනය නොකරන අය මා සමග නොසිටීවි යැයි කීවේ ය. (බුහාරි)

අල් කුර්නය මෙසේ පවසයි. 'ඔබගේ වස්තු (ධනය) කිසිවක් වැය නොකර ඔබගේ අත් ඔබගේ බෙල්ල දෙසට නොහකුළුවනු (ඔබගේ වස්තු සියල්ල ලබා දී) ඔබ හිස් අතින් නොසිටිනු. එම නිසා ඔබ අසහනයට පත්වනවා සේම අපහසුතාවයට ද පත් වෙයි. (17:29)

මෙහි දී ලෝභයෙක් සහ අධික ව වැය කරන්නෙක් වෙන්න එපා යැයි අල් කුර්ආන් පවසයි. මධ්‍යස්ථභාවය අනුගමනය කරන්න.

හජ් යාඥාව ඉටු කරමින් සිටි නබි (සල්) තුමා මුස්තලිෆාවේ රැඳී සිටියේ ය. තමා වෙනුවෙන් (මික්කාත්හි විසි කිරීම සඳහා) කුඩා ගල් ටිකක් රැස් කරගෙන එන ලෙස ඉබුනු අබ්බාස් (රළු) තුමා යැවුවේ ය. ප්‍රමාණයෙන් ලොකු ගල් අවශ්‍යය යැයි ජනතාව විශ්වාස කළ ද ඉබුනු අබ්බාස් (රළු) තුමා කුඩා ගල් කැට අහුලාගෙන ආවේ ය. මෙම ගල් කැට අනුමත කළ නබි (සල්) තුමා අනවශ්‍යය දේවල් කිරීමෙන් වලකින ලෙස උපදෙස් දුන්නේ ය. (අන්මද්) 'අනවශ්‍යය හැඟීම් තුළින් ක්‍රියා කරන අය දැනුම ලබාගන්න' යනුවෙන් තෙවරක් අවධාරණය කළේ ය. (මුස්ලිම්) මෙසේ ක්‍රියා කරන අය අනවශ්‍ය ක්‍රියාවල යෙදෙන අය යැයි "ඉමාම් නවවි (රන්)" තුමා පැහැදිලි කළේ ය. මෙවැනි මධ්‍යස්ථභාවය ඉක්මවන අය මෙලොවේ සහ පරලොවහි බංකොලොත් වූ බවට ඇති නිදසුනක් නබි (සල්) තුමා ඉතා පැහැදිලි ව පැවසුවේ ය. 'වස්තුවල බර ඔබ මත පටවා නොගන්න. ඔබ විනාශ වේවි. ඔබට පෙර වූ මිනිසුන් තමන් මතට අධික බරක් පටවා ගත්තෝ ය. එ නිසා ම විනාශ වූහ. ඔවුන්ගේ නෂ්ටාවශේෂ ආශ්‍රම වල හා කෞතුකාගාර වල දක්නට ලැබේ.' (මුස්තාෆ් අහමද්)

ශරීරය ලබා දුන් අල්ලාහ් ආත්මය ද ලබාදුන්නේ ය. ශරීරය ආරක්‍ෂා කරනවා මෙන්ම ආත්මය ද ආරක්‍ෂා කළ යුතු වෙයි. ශරීරය සෞඛ්‍ය සම්පන්න කොට අධ්‍යාත්මය පිටු දැකීම හෝ අධ්‍යාත්මික වර්ධනය තකා ශාරීරික සෞඛ්‍ය පිටු දැකීම යන්න ඉස්ලාම් නොවේ. මිනිසා අල්ලාහ් වෙනුවෙන් කළ යුතු යුතුකම් නොපිරිහෙලා ඉටු කරන අතරම, අන් මිනිසුන්ට සහෝදර ඉස්ලාම් භක්තිකයන්ට හා මුස්ලිම් නොවන අයට ද තමා කළ යුතු යුතුකම් ඉටු කළ යුතු ය.

වරක් "මුආද් ඉබුනු ජබල්" (රළු) තුමා සලාතය (ඉමාම් වශයෙන්) ඉටු කරමින් සිටියේ ය. අල්ලාහ් වෙත තිබූ භක්තිය නිසා සලාතයේ දීර්ඝ සූරාවක් පාරායනා කරමින්

සිටියේ ය. ඔහු පසුපස සිට සලාතය ඉටු කරමින් සිටි කෙනෙක් ඉවසීම බිඳ වැටීම නිසා නබි (සල්) තුමා හමු වී පැමිණිලි කරන්න ගියේ ය. මුඛාද් (රළු) තුමා හමු වූ නබි (සල්) තුමා “මුඛාද්” ඔබ ජනතාව කරදරයට පත් කරනවා ද?” යනුවෙන් තෙවරක් දැඩිව ඇසුවේ ය. පසු ව ‘ජනතාවට පහසු කරන්න අපහසුතාවට පත් නොකරන්න උනන්දු කරවන්න අකමැත්තට ලක් නොකරන්න.’ (මුස්ලිම්) යනුවෙන් උපදෙස් දුන්නේ ය. මෙහි දී නබි (සල්) තුමා මධ්‍යස්ථභාවය අනුගමනය කළ ආකාරය විදහා දක්වයි.

අල් කුර්ආනය කියන තවත් සමහර දේශන දෙස අවධානය යොමු කරන්න.

“හොඳින් අනුභව කරන්න; කවන්න. නමුත් (ඒවායේ) ප්‍රමාණය ඉක්මවන්න එපා” (7:31)

‘ඔබ ඇවිදීමේ දී මධ්‍යස්ථභාවය අනුගමනය කරන්න ඔබගේ හඬ අඩු කරගන්න හඬ වලත් අකමැති ම හඬ බුරුවාගේ (ශබ්ද නගන) හඬ ය.’ (31:19)

මෙහි දී කැමේ දී, හා බීමේදී, ප්‍රමාණය ඉක්මවීමද, කථා කිරීමේ සීමාවෙන් තොරවහඬ නැගීම, ඇවිදීමේ දී බොහෝම වේගයෙන් හෝ සෙමෙන් ගමන් කිරීම යනාදිය පිළිබඳ අවවාද කොට මධ්‍යස්ථභාවය අනුගමනය කරමෙන්, අල් කුර්ආනය නියෝග කර ඇත.

මෙලොවේ සහ පරලොව ක්‍රියාකාරකම් වල මධ්‍යස්ථභාවය අනුගමනය කළ යුතු යැයි අල් කුර්ආන් හි පහත සඳහන් වාක්‍යය පැහැදිලි කර ඇත. අපේ දෙවියන් අපට (අවශ්‍යය සියලු දෙය) මෙලොව දී ම ලබා දෙනු මැනවි, යනුවෙන් යදින අය ද මිනිස් සමාජය තුළ සිටිති. නමුත් මෙවැනි අයට පරලොව කිසි ම පිහිටක් වාසනාවක් නැත. එසේ නොව අපේ දෙවියනේ ඔබ අපට මෙලොවේ සහ පරලොව දී ආනිසංස ලබා දෙනු, (අපායේ මාරක) ගින්දරින් අපිව බේරාගනු මැනවි යැයි ඉල්ලන අය ද මිනිස්සුන් තුළ සිටිති. (2:200:201)

මෙහි දී මෙලොව යහපත පමණක් යැදීම පිටුදක මෙලොව සහ පරලොව යහපත යැදීම ප්‍රශංසා කොට තිබීම, සැලකිල්ලට භාජනය විය යුතු කරුණකි. එම නිසා ඉස්ලාමය නිසි ලෙස තේරුම් ගෙන එයින් පැවසෙන මැදි පිළිවෙත ජීවිතයේ සියලුම කාරණා අංශ වල දී පිළිපදිමු.

අභ්‍යාස

01. ඔබ මිනිස්සුන්ට සාක්ෂි වශයෙන් ඉන්න. දූතයා ඔබට සාක්ෂියක් ව සිටියි. යන වාක්‍යය තුළ ඔබ හඳුනාගන්නේ කුමක් ද?
02. ත්‍රස්ත ක්‍රියා හා මධ්‍යස්ථභාවය යන දෙකට ම ආගමික උදහරණ දෙකක් සහ ලෝකය සම්බන්ධ උදහරණ දෙකක් තුළින් පැහැදිලි කරන්න.
03. අල්ලාහ් සහ ගැත්තා අතර මධ්‍යස්ථභාවය පාඩමේ සඳහන් උදහරණ ගෙන පැහැදිලි කරන්න.